

- dle rozdělovníku -

Váš dopis zn./ze dne 01-PP-524/16	Č.j. MHMP 341469/2017	Vyřizuje / linka Mgr. M. Daňhel/ 2087	Datum 07.03.2017
	Sp. zn. S-MHMP 1545026/2016 Daňhel		Počet listů 6/ příloh 0

Věc: parc. č. 248, 1149, k.ú. Staré Město, Smetanovo nábřeží, Praha 1

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Magistrát hl. m. Prahy, odbor památkové péče (dále jen MHMP OPP), jako dotčený orgán státní památkové péče na území hlavního města Prahy věcně a místně příslušný podle § 29 odst. 2 písm. b), e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, posoudil žádost vlastníka části dotčených pozemků a správce sítě Hlavního města Prahy, Mariánské nám. 2/2, 110 00 Praha 1, IČ 64581, kterou podala společnost Vodohospodářský rozvoj a výstavba, a. s., Nábřežní 4, 150 00 Praha 5, IČ 47116901, v zastoupení na základě plných mocí ze dne 26. 11. 2014 a ze dne 13. 4. 2016, o vydání závazného stanoviska ve věci **pozemků parc. č. 248, 1149, k.ú. Staré Město, Smetanovo nábřeží, Praha 1,**

kteří jsou v památkové rezervaci v hlavním městě Praze, prohlášené nařízením vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze,

spočívající v úpravách s následujícími podrobnostmi:

- zazdění obou konců historické štolý (západní zazdívka před napojením stávající novodobé kanalizace, východní zazdívka v těsné blízkosti závalu) a vyplnění prostoru vhodným stabilizátem (např. cemento-popílkovou směsí),
- vyhloubení stavební jámy 2,8 x 2,8 m v místě stávající spojené šachty za postupného odstraňování šachty,
- výstavba nové šachty v místě stávající s instalací vřetenového šoupě,
- sanace koncové části štolý ústící do řeky betonovým nástřikem vyztuženým kari sítí,
- vystavění nového vstupního komínu do spojné šachty,
- osazení nového poklopu a krytu ovládání vřetenového šoupě do úrovně vozovky,
- zasypaní stavební jámy a obnova souvrství vozovky do původního stavu,

a vydává podle ustanovení § 14 odst. 2 v souladu s § 14 odst. 3, § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, toto **závazné stanovisko podle § 149 zákona č. 500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů:

Provedení navrhovaných prací v rozsahu předložené projektové dokumentace pro stavební povolení „42124 PPO 2013 Modernizace a rozšíření části PPO. Dešťová výpusť Smetanovo nábřeží“, kterou zpracovala společnost Sweco Hydroprojekt, a. s., Tábořská 31, 140 00 Praha 4, IČ 26475081 v 3/2016 je z hlediska zájmů státní památkové péče **p ř í p u s t n é** za těchto základních podmínek:

1. Historická štola nebude zazděna a vyplněna stabilizátorem.
2. Koncová část historické štoly nebude sanována betonovým nástřikem s instalací kari sítě, ale bude provedena klasickou zděnou technologií.
3. Plánovaným zásahem nebude poškozeno zdivo nábřežní zdi, a to ani část zabíhající do štoly.

Odůvodnění:

Podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byla dne 8. 9. 2016 podána oprávněnou osobou žádost o vydání závazného stanoviska k návrhu výše uvedené stavby v rozsahu předložené dokumentace.

Žádost obsahuje následující doklady a podklady:

- výpis z katastru nemovitostí
- výpis z obchodního rejstříku
- plnou moc
- projekt identifikovaný

MHMP OPP požádal dne 16. 9. 2016 Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze (dále jen NPÚ ÚOP PR), o zpracování písemného vyjádření k předloženému návrhu v zákonné lhůtě 20 dnů ode dne doručení žádosti o jeho vypracování.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, bylo ve věci vydáno písemné vyjádření NPÚ ÚOP PR č. j. 311/73898/2016 ze dne 20. 10. 2016, které MHMP OPP obdržel dne 20. 10. 2016. Ve svém vyjádření tato odborná organizace považuje navrhované práce za realizovatelné za následujících podmínek:

1. Plánovaným zásahem nebude nijak dotčeno historické zdivo nábřežní zdi, a to ani část zabíhající do štoly.
2. Koncová část historické štoly ústící do Vltavy nebude sanována betonovým nástřikem, ale bude provedena klasickou zděnou technologií.

3. Přípustnost zazdění historické štoly bude doložena hydrogeologickým průzkumem přirozených odtokových cest z území za nábrežní stěnou. Zazdívký musí umožňovat provětrávání prostoru štoly a musí být plně odstranitelné.
4. Celá historická štola bude po vyčištění opravena klasickou zděnou technologií.
5. Historická štola mezi zazděnými čely vyplněna žádnou směsí s cementovým pojivem, ale čistě suchou směsí hrubého kameniva s případným vyztužením litinovými ramenáty.

Žadateli byla analogicky podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, před vydáním závazného stanoviska ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům závazného stanoviska. Žadatel této možnosti využil dne 31. 10. 2016. K podkladům uplatnil námitku:

„Podmínky 1 a 2 akceptujeme a budou zapracovány do dalšího stupně dokumentace.

K podmínce 3 vznášíme námitku: Hydrogeologický průzkum není relevantní. Provedení zazdívký jako provětrávané by bylo zcela proti smyslu stavby, kterým je protipovodňová ochrana území Starého města.

Historická štola je přímo spojena s Vltavou, takže při zvýšení hladiny v řece jí voda do chráněného území vstupuje a neodtéká. Za historickým nábrežím se v úrovni původního terénu nachází ulice Divadelní, jejíž kanalizace území odvodňuje. Drénování vody (vsáklé dešťové či po opadnutí povodňové hladiny) z prostoru za nábrežní zdi bezesporu nemůže být zajišťováno lokální výpustí.

K podmínce 4 vznášíme námitku: V rámci stavby protipovodňové ochrany nelze požadovat opravu zdiva více jak 40 m dlouhé historické štoly, která bude navíc následně zaslepena a vyplněna, neboť by se jednalo o vynaložení veřejných prostředků v jejich účelem stanoveným Zastupitelstvem hl. m. Prahy při schválení rozpočtu města.

K podmínce 5 vznášíme námitku: Vyplněním štoly mezerovitým materiálem by nedošlo k zrušení privilegované cesty pro průnik povodňových vod skrz protipovodňovou linii do chráněného území. Při zvýšené hladině v řece by se voda tlačila skrz zdivo štoly a mezi kamenivem by volně protékala skrz linii PPO. Z tohoto důvodu není možné např. ani provedení čel formou železobetonové zdi (navržené na tlak od návrhové, tedy pětisetleté povodně) a ponechání mezilehlého prostoru bez výplně.

Pro zachování historického zdiva by bylo možné před vyplněním prostoru stabilizátem na vnitřní obvod stoky aplikovat vhodnou separační vrstvu.

K podmínkám 3, 4 a 5 souhrnně:

Technické řešení navrhované NPÚ je v rozporu se smyslem a účelem stavby, neboť by umožnilo průnik povodňových vod do chráněného území, a to buď skrz provětrávací otvory, nebo přes konstrukci štoly a déle mezerovitou výplní. Vynakládání veřejných prostředků určených k zajištění resp. posílení protipovodňové ochrany města na technicky nevhodné řešení není přijatelné.

Navrhujeme: V závazném stanovisku OPP MHMP vypustit podmínky 3, 4 a 5 odborného vyjádření NPÚ.

Upozorňujeme: Zachování rozporovaných podmínek by vedlo k omezení rozsahu stavby, kdy by byla provedena pouze hradidlová komora a případně sanace úseku štol mezi jejím ústím do řeky a zaústěním dešťové kanalizace. Zbytek štol by byl ponechán ve stávajícím stavu, který je označen jako 'závažný až havarijný'.

MHMP OPP se ztotožnil s námitkami proti podmínkám č. 3 a 5, neboť technické řešení navržené NPÚ ÚOP PR je proti smyslu zamýšlených prací. Námitky proti podmínce č. 3 považuje MHMP OPP za relevantní, neboť obnova zděného pláště štol je nad rámec žádosti (i s ohledem na podmínku č. 1 uvedenou ve výrokové části tohoto závazného stanoviska, která vylučuje zazdění štol a její vyplnění stabilizátem).

MHMP OPP, který žádost posoudil, se neztotožnil s podmínkami č. 3, 4 a 5 písemného vyjádření NPÚ s tím, že provedení prací, uvedených v předloženém návrhu, je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné za podmínek, uvedených ve výrokové části závazného stanoviska.

MHMP OPP považuje podmínky č. 3 a 5, které vyžadují prostupnou zadržku a vyplnění prostoru štol propustným materiálem, proti smyslu navrhovaných prací, jímž je zamezení prostupu vody do historické štol. MHMP OPP se dále neztotožňuje s podmínkou č. 4 písemného vyjádření NPÚ ÚOP PR, která požaduje obnovu celé štol klasickou zděnou technologií, neboť tento požadavek je nad rámec žádosti (srovnej námitky žadatele výše).

Pozemky parc. č. 248, 1149, k.ú. Staré Město, Smetanovo nábřeží, Praha 1 se nachází v památkové rezervaci v hl. m. Praze, která je od roku 1993 prohlášena za památku světového kulturního dědictví UNESCO, a je chráněna dle citovaného zákona a nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze.

Předmětem památkové ochrany jsou na území Pražské památkové rezervace kromě prohlášených kulturních památek rovněž stavby a plochy, které nejsou nemovitými kulturními památkami, ale které vykazují památkové nebo urbanistické hodnoty dotýkající se vnitřní i vnější architektury. Soudobými vstupy do stávající historické zástavby rezervace nesmí být narušena objemová a prostorová skladba historických objektů a poškozeno prostředí PPR.

Pro stavební úpravy objektů a ploch v PPR, které nejsou kulturními památkami, se v § 3, odst. 1, písmeno a) citovaného nařízení vlády stanoví podmínka, že cit.: „musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému společenskému využití a dalšímu zhodnocování výtvarných a dokumentárních funkcí“.

Předložená dokumentace se týká části dešťové kanalizační sítě situované v severní části Smetanova nábřeží. V tomto místě se nachází dnes již slepé rameno historické kanalizační štol. Ústí štol je umístěné v opěrné zdi nábřeží při hladině Vltavy. Štola vede zalamovaným obloukem přibližně pod objekt čp. 248, kde je zavalena. Štola je

zděná i zaklenutá z cihel, v místě vyústění pak z velmi hodnotných žulových bloků opěrné zdi nábřeží. Ve východním jízdním pruhu ulice s asfaltovým krytem je umístěna spojná šachta novodobé kanalizační sítě. Z šachty vede novodobé potrubí ústící do štoly v její koncové části.

Historická kanalizační síť patří mezi velmi významné technické stavby. K jejich vysoké historické hodnotě patří, mimo jiné, i jejich, ve většině případů, velmi kvalitní řemeslné a nežádka i architektonické ztvárnění. Jejich význam však výrazně přesahuje jejich památkovou hodnotu. Ve většině případu totiž dodnes slouží, i když skrytě svému původnímu účelu, ač by se mohlo zdát, že jejich funkce je již zcela nahrazena moderním kanalizačním systémem. Moderní kanalizační systémy odvádějí z území pouze povrchovou vodu a nikoliv zvýšenou podzemní vodu, která historickými štolami s propustnými zděnými stěnami byla sváděna a odváděna z okolního území. Tato jejich funkce je v mnohých případech stále aktuální. Zamezení odvodu této vody historickou kanalizační sítí může způsobit zásadní statické poruchy přilehlé historické zástavby, což je právě případ štoly Smetanova nábřeží.

Pro ochranu této historické kanalizační štoly stanovil MHMP OPP podmínku č. 1, která vylučuje její zadržování a vyplnění vzniklého prostoru stabilizátem. V poslední době, v důsledku zvyšujících se požadavků na využití podzemního prostoru, je bohužel inženýrskými sítěmi a jinými podzemními stavbami velmi často historická kanalizační síť poškozována či zcela odstraňována. Je proto povinností památkové péče tyto hodnotné mizící stavby důsledně chránit – nejen ve vztahu k historické kanalizaci, ale i ve vztahu k přilehlé historické zástavbě.

Stanovení podmínky č. 2 bylo vynuceno zabráněním použití nepřijatelné technologie sanace ústí štoly betonovým nástřikem s osazením kari sítě v prostředí hodnotné historické štoly. Hodnotné historické cihelné zdivo štoly a ještě hodnotnější žulové zdivo v ústí štoly by bylo betonovým nástřikem nevratně poškozeno. Tato technologie byla původně vyvinuta k zajištění důlních štol, nikoliv historických staveb. Její použití na statické zajištění historických konstrukcí je zaprvé zcela nevratným zásahem (případným budoucím odstraňováním vrstvy betonu se historický materiál výrazně poničí) a zadruhé se zdivo za betonovou vrstvou začne postupně vlivem vlhkosti, pohyby terénu i chemickými reakcemi rozpadat. Požadujeme proto, aby koncová část štoly byla opravena tradičními zednickými technologiemi, nanejvýš za použití malty s příměsí cementu (nikoliv čistě cementové malty), v žádném případě však betonového nástřiku.

S podmínkou č. 2 úzce souvisí podmínka č. 3, kterou MHMP OPP stanovil s ohledem na potřebu ochrany velmi hodnotného historického žulového zdiva nábřežní opěrné zdi Smetanova nábřeží. Vltavské nábřežní zdi, obzvláště pak zeď Smetanova nábřeží, jsou velmi exponovanými plochami dotvářející obraz historického jádra Prahy – Pražské památkové rezervace, památky UNESCO. Je proto z hlediska památkové péče nepřijatelné, aby byl novodobou stavební činností, byť spojenou se zajištěním havarijního stavu, poškozeny. Stavebními úpravami kanalizace a štoly nesmí být zdivo žádným způsobem poškozeno.

Při respektování podmínek uvedených ve výrokové části tohoto závazného stanoviska není návrh v rozsahu předložené projektové dokumentace v rozporu s předmětem ochrany v pražské památkové rezervaci.

Zamýšlená stavební činnost se má provádět na území s archeologickými nálezy a stavebník má tedy již od doby přípravy stavby oznamovací povinnost dle § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, vůči Archeologickému ústavu. Stavebník je povinen umožnit Archeologickému ústavu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Jeho zajištění je nutno projednat v dostatečném předstihu před zahájením výkopových prací a stavební činnosti.

Podle § 29 odst. 2 písm. b), § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, § 136 odst. 1 a § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je toto závazné stanovisko úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto závaznému stanovisku **nelze** v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, **podat samostatné odvolání**, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 3 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. **Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání**, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Mgr. Jiří Skalický
ředitel odboru

otisk úředního razítka

Rozdělovník:

I. Doručuje se prostřednictvím datové schránky

Vodohospodářský rozvoj a výstavba, a. s., Nábřeží 4, 150 00 Praha 5

II. Na vědomí

OVýs ÚMČ Praha 1

NPÚ ÚOP PR